



Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ELEANOR SHARPSTON
της 22ας Ιανουαρίου 2020¹

Υπόθεση C-634/18

**Prokuratura Rejonowa w Słupsku
κατά
Jl**

[αίτηση του Sąd Rejonowy w Słupsku (περιφερειακού δικαστηρίου Słupsk, Πολωνία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ – Ελάχιστες διατάξεις σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών – Πεδίο εφαρμογής – Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α' – Προσωπική κατανάλωση – Μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών – Αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών»

1. Nullum crimen nulla poena sine lege scripta, praevia, certa και scruta. Τα επιμέρους στοιχεία του αξιώματος αυτού, το οποίο εκφράζει τον σαφή κανόνα και τη θεμελιώδη αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών [ουδέν έγκλημα, ουδεμία ποινή άνευ νόμου], χρήζουν πάντοτε ερμηνείας².

2. Στην υπό κρίση υπόθεση το Sąd Rejonowy w Słupsku – XIV Wydział Karny [περιφερειακό δικαστήριο Słupsk (XIV ποινικό τμήμα), Πολωνία] ζητεί καθοδήγηση όσον αφορά την ερμηνεία της απόφασης-πλαισίου 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2004, για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών³. Το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν συνάδει με την απόφαση-πλαίσιο και την αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών κατάσταση στην οποία βάσει του εθνικού δικαίου η έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών», η οποία στοιχειοθετεί διακεκριμένο έγκλημα δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαισίου 2004/757, δεν προσδιορίζεται από την εθνική νομοθεσία, αλλά ερμηνεύεται κατά περίπτωση από τα εθνικά δικαστήρια. Για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, θα πρέπει το Δικαστήριο να εξετάσει προηγουμένως αν είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προδικαστικών ερωτημάτων τα οποία αφορούν υποθέσεις κατοχής ναρκωτικών

¹ Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

² Βλ., παραδείγματος χάριν, προτάσεις μου στην υπόθεση ΙΚ (Εκτέλεση παρεπόμενης ποινής, C-551/18 PPU, EU:C:2018:890). Βλ., επίσης, προτάσεις του αείμνηστου συναδέλφου μου γενικού εισαγγελέα Υ. Bot στην υπόθεση M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:564), στο σημείο 74 των οποίων μας υπενθυμίζει ότι η αρχή της νομιμότητας είναι μία από τις βασικές αρχές του σύγχρονου ποινικού δικαίου, την οποία διατύπωσε ειδικότερα ο Ιταλός ποινολόγος Cesare Beccaria παραπέμποντας, στη γνωστή πραγματεία του *Περί εγκλημάτων και ποινών* (1764), στο έργο του Montesquieu *{De l'Esprit des Lois [Το πνεύμα των νόμων] (livre XI, chapitre VI, De la Constitution d'Angleterre), 1748}*.

³ EE 2004, L 335, σ. 8.

για προσωπική κατανάλωση, πράξη η οποία εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσιου δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της απόφασης αυτής, καθώς και κατά πόσον εν προκειμένω έχει εφαρμογή ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης)⁴.

Το νομικό πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

3. Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), προβλέπει ότι «ουδείς δύναται να καταδικασθή δια πράξιν ή παράλειψιν η οποία, καθ' ην στιγμήν διεπράχθη, δεν απετέλει αδίκημα συμφώνως προς το εθνικόν ή διεθνές δίκαιον. Ούτε και επιβάλλεται βαρυτέρα ποινή από εκείνην η οποία επεβάλλετο κατά την στιγμήν της διαπράξεως του αδικήματος».

Το δίκαιο της Ένωσης

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

4. Το άρθρο 31, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης-πλαίσιου 2004/757, προβλέπει ότι η από κοινού δράση για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις περιλαμβάνει «προοδευτική θέσπιση μέτρων για τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως των αξιόποινων πράξεων και τις ποινές στους τομείς της οργανωμένης εγκληματικότητας, της τρομοκρατίας και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών». Το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β', της Συνθήκης απονέμει στο Συμβούλιο αρμοδιότητα, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας οποιουδήποτε κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να υιοθετεί αποφάσεις-πλαίσιο «με σκοπό την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις-πλαίσιο δεσμεύουν τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αλλά αφήνουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών την επιλογή του τύπου και των μέσων. Δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα».

Ο Χάρτης

5. Το άρθρο 49 του Χάρτη απηχεί και επεκτείνει το άρθρο 7, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ. Το εν λόγω άρθρο έχει ως εξής:

«1. Κανείς δεν μπορεί να καταδικασθεί για πράξη ή παράλειψη, η οποία δεν αποτελούσε, κατά τη στιγμή της τέλεσής της, αδίκημα κατά το εθνικό ή το διεθνές δίκαιο. Ούτε επιβάλλεται βαρύτερη ποινή από εκείνη η οποία ίσχυε κατά τη στιγμή της τέλεσης του αδικήματος. Εάν, μετά την τέλεση του αδικήματος, προβλεφθεί με νόμο ελαφρύτερη ποινή, επιβάλλεται αυτή η ποινή.

2. Το παρόν άρθρο δεν επηρεάζει τη δίκη και την τιμωρία ατόμου ενόχου για πράξη ή παράλειψη η οποία, κατά τη στιγμή της τέλεσής της, ήταν εγκληματική σύμφωνα με τις γενικές αρχές που αναγνωρίζονται από όλα τα έθνη.

[...]»

⁴ ΕΕ 2007, C 303, σ. 1.

6. Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 1, οι διατάξεις του Χάρτη «απευθύνονται στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης». Το άρθρο 52, παράγραφος 3, ορίζει ότι «[σ]το βαθμό που ο Χάρτης περιλαμβάνει δικαιώματα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα τα οποία διασφαλίζονται στην [ΕΣΔΑ], η έννοια και η εμβέλειά τους είναι ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει η [ΕΣΔΑ]».

Η απόφαση-πλαίσιο 2004/757

7. Στις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασης-πλαισίου 2004/757 εκτίθενται τα ακόλουθα. «Η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών συνιστά απειλή για την υγεία, την ασφάλεια και την ποιότητα της ζωής των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για τη νόμιμη οικονομία, τη σταθερότητα και την ασφάλεια των κρατών μελών»⁵. «Είναι αναγκαία η θέσπιση ελάχιστων κανόνων όσον αφορά τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των αδικημάτων της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών, που να επιτρέπουν μια κοινή προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης για την καταπολέμηση της εν λόγω παράνομης διακίνησης»⁶. Η δράση της Ένωσης θα πρέπει να εστιαστεί «στα σοβαρότερα είδη αδικημάτων σχετικά με τα ναρκωτικά», ενώ «ο αποκλεισμός ορισμένων ειδών συμπεριφοράς όσον αφορά την προσωπική κατανάλωση από το πεδίο εφαρμογής της [απόφασης-πλαισίου 2004/757] δεν αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή του Συμβουλίου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη αυτές ή άλλες υποθέσεις στην εθνική τους νομοθεσία»⁷. «Οι κυρώσεις που προβλέπονται από τα κράτη μέλη πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές, και να περιλαμβάνουν ποινές στερητικές της ελευθερίας. Για την εκτίμηση του επιπέδου των ποινών, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πραγματικά στοιχεία, όπως οι ποσότητες και η φύση των ναρκωτικών που διακινούνται, καθώς και το κατά πόσον το αδίκημα διεπράχθη στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης»⁸. «Η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών εξαρτάται κυρίως από την εναρμόνιση των εθνικών μέτρων εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας απόφασης-πλαισίου»⁹.

8. Το άρθρο 2 προβλέπει τα εξής:

«1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να τιμωρούνται ποινικώς οι ακόλουθες εκ προθέσεως τελεσθείσες πράξεις, όταν τελούνται χωρίς να υπάρχει σχετικό δικαίωμα:

- α) η παραγωγή, η κατασκευή, η εκχύλιση, η παρασκευή, η προσφορά, η διάθεση προς πώληση, η διανομή, η πώληση, η παράδοση υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, η μεσιτεία, η αποστολή, η διαμετακόμιση, η μεταφορά, η εισαγωγή ή η εξαγωγή ναρκωτικών·
- β) η καλλιέργεια της μήκωνος της υπνοφόρου, της κόκας ή της ινδικής καννάβης·
- γ) η κατοχή ή η αγορά ναρκωτικών που αποβλέπει στην τέλεση μιας εκ των πράξεων που αναφέρονται στο στοιχείο α)·
- δ) η κατασκευή, η μεταφορά, η διανομή πρόδρομων ουσιών, εφόσον ο δράστης γνωρίζει ότι πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κατά ή με σκοπό την παράνομη παραγωγή ή κατασκευή ναρκωτικών.

2. Οι πράξεις που περιγράφονται στην παράγραφο 1 δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης-πλαισίου όταν τελούνται από τους δράστες με αποκλειστικό σκοπό την προσωπική τους κατανάλωση, όπως την ορίζει η εθνική νομοθεσία.»

5 Αιτιολογική σκέψη 1.

6 Αιτιολογική σκέψη 3.

7 Αιτιολογική σκέψη 4.

8 Αιτιολογική σκέψη 5.

9 Αιτιολογική σκέψη 9.

9. Το άρθρο 4 ορίζει τα εξής:

«1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 να επισύρουν αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 να επισύρουν μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας μεταξύ ενός και τριών ετών τουλάχιστον.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) να επισύρουν μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας μεταξύ πέντε και δέκα ετών τουλάχιστον σε καθεμία από τις ακόλουθες περιστάσεις:

α) όταν το έγκλημα αφορά μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών·

[...]».

Η εθνική νομοθεσία

10. Το άρθρο 62 του Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (νόμου της 29ης Ιουλίου 2005 για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, στο εξής: νόμος για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών) ορίζει τα εξής:

«1. Όποιος κατά παράβαση του νόμου έχει στην κατοχή του ναρκωτικά ή ψυχοτρόπες ουσίες τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή έως τρία έτη.

2. Σε περίπτωση που η πράξη της παραγράφου 1 αφορά σημαντική ποσότητα ναρκωτικών ή ψυχοτρόπων ουσιών, ο δράστης τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή από ένα έως δέκα έτη.»

Τα πραγματικά περιστατικά, η διαδικασία και τα προδικαστικά ερωτήματα

11. Η Prokuratura Rejonowa w Ślupsku (περιφερειακή εισαγγελία Ślupsk, Πολωνία, στο εξής: Prokuratura) άσκησε κατά του JI ποινική δίωξη, μεταξύ άλλων, με την κατηγορία ότι είχε στην κατοχή του: (i) στις 7 Νοεμβρίου 2016, σημαντική ποσότητα της ψυχοτρόπου ουσίας «αμφεταμίνη» συνολικού καθαρού βάρους 10,73 γραμμαρίων καθώς και του ναρκωτικού «μαριχουάνα» συνολικού βάρους 16,07 γραμμαρίων και, επομένως, διέπραξε το έγκλημα που προβλέπεται στο άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και (ii) στις 28 Νοεμβρίου 2016, το ναρκωτικό «μαριχουάνα» καθαρού βάρους 2,00 γραμμαρίων καθώς και την ψυχοτρόπο ουσία «αμφεταμίνη» καθαρού βάρους 0,49 γραμμαρίων και, επομένως, τέλεσε το έγκλημα που προβλέπεται στο άρθρο 62, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου.

12. Δεν αμφισβητείται ότι ο JI είχε στην κατοχή του τα εν λόγω ναρκωτικά για προσωπική χρήση. Στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που ακολούθησε, ο JI ομολόγησε όλες τις αποδιδόμενες σε αυτόν πράξεις.

13. Το Sąd Rejonowy w Ślupsku – XIV Wydział Karny [περιφερειακό δικαστήριο Ślupsk (XIV ποινικό τμήμα)] παρατηρεί ότι η απόφαση-πλαίσιο 2004/757 δεν ορίζει ποιες είναι οι «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών». Ομοίως, το εθνικό δίκαιο δεν ορίζει ποια είναι η «σημαντική ποσότητα» ναρκωτικών, για την οποία κάνει λόγο το άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι τα δικαστήρια επιχείρησαν να καλύψουν το εν λόγω κενό καθιερώνοντας ένα σύνολο κριτηρίων προκειμένου να καθοριστεί εάν μια

ποσότητα ναρκωτικών είναι «σημαντική», «αμελητέα» ή «συνήθης». Τα κριτήρια αυτά είναι το βάρος (γραμμάρια, χιλιόγραμμα, τόνοι, αριθμός δόσεων), το είδος του ναρκωτικού (διάκριση σε «σκληρά» και «μαλακά» ναρκωτικά) και ο προορισμός (για εμπορία, για προσωπική χρήση). Ωστόσο, ο όρος «σημαντική ποσότητα» ναρκωτικών παραμένει ασαφής και προσδιορίζεται κατά διαφορετικούς τρόπους από τα εθνικά δικαστήρια. Το αιτούν δικαστήριο παραθέτει διάφορα παραδείγματα διαφορετικής ερμηνείας του όρου αυτού από τα εθνικά δικαστήρια¹⁰.

14. Πάνω σε αυτή τη βάση, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της νομολογίας αυτής προς την αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών που κατοχυρώνεται με το άρθρο 7 της ΕΣΔΑ. Παρατηρεί, επίσης, ότι το γεγονός ότι ο ορισμός της έννοιας «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών» δεν δίνεται σε επίπεδο Ένωσης αλλά καταλείπεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια τη διαφορετική μεταχείριση των πολιτών της Ένωσης ανάλογα με το κράτος μέλος της διαμονής τους.

15. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι τα ζητήματα αυτά εξετάστηκαν από το Trybunał Konstytucyjny (Συνταγματικό Δικαστήριο, Πολωνία), το οποίο με την απόφασή του της 14ης Φεβρουαρίου 2012 έκρινε ότι το άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, όσον αφορά το στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εν λόγω εγκλήματος το οποίο αφορά τη «σημαντική ποσότητα» μιας ουσίας, συνάδει με τις διατάξεις του πολωνικού Συντάγματος.

16. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1. Έχει ο κανόνας δικαίου της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της [αποφάσεως-πλαίσιο 2004/757], την έννοια ότι οι διατάξεις αυτές δεν αντιτίθενται στη δυνατότητα του εθνικού δικαστηρίου να ερμηνεύει κατά περίπτωση τον όρο “σημαντική ποσότητα ναρκωτικών” στο πλαίσιο εξατομικευμένης εκτιμήσεως, χωρίς να οφείλει, για την εκτίμηση αυτή, να εφαρμόσει οποιοδήποτε αντικειμενικό κριτήριο, ιδίως δε να διαπιστώσει ότι ο δράστης έχει στην κατοχή του ναρκωτικά προκειμένου να τελέσει μία από τις πράξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιο, και συγκεκριμένα παραγωγή, προσφορά, διάθεση προς πώληση, διανομή, μεσιτεία, παράδοση υπό οποιεσδήποτε συνθήκες;
2. Δεδομένου ότι ο πολωνικός νόμος για την καταπολέμηση της χρήσεως εξαρτησιογόνων ουσιών δεν διευκρινίζει τι ακριβώς νοείται ως σημαντική ποσότητα ναρκωτικών και καταλείπει το ζήτημα αυτό στην ερμηνεία του επιλαμβανόμενου κάθε συγκεκριμένης υποθέσεως δικαστηρίου εντός των ορίων της “εξουσίας εκτιμήσεως του δικαστή”, είναι τα μέσα ένδικης προστασίας, τα οποία είναι αναγκαία προς διασφάλιση της ουσιαστικής και αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων δικαίου της Ένωσης που περιλαμβάνονται στην [απόφαση-πλαίσιο 2004/757], και ειδικότερα στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαίσιο αυτής, επαρκή προκειμένου να διασφαλίσουν στους Πολωνούς πολίτες την αποτελεσματική προστασία που απορρέει από τους κανόνες δικαίου της Ένωσης οι οποίοι θεσπίζουν τις ελάχιστες διατάξεις σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακινήσεως ναρκωτικών;
3. Συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης και ειδικότερα με τον κανόνα που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της [αποφάσεως-πλαίσιο 2004/757], η εθνική διάταξη του άρθρου 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσεως εξαρτησιογόνων ουσιών και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, συνάδει η εκ μέρους των πολωνικών εθνικών δικαστηρίων ερμηνεία του όρου

¹⁰ Βλ. σημείο 76 και υποσημειώσεις 45 και 46 των παρούσων προτάσεων.

“σημαντική ποσότητα ψυχοτρόπων ουσιών και ναρκωτικών” προς τον κανόνα δικαίου της Ένωσης κατά τον οποίο όποιος διαπράττει το έγκλημα της κατοχής μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών προκειμένου να τελέσει τις πράξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της [αποφάσεως-πλαίσιου 2004/757] τιμωρείται με βαρύτερη ποινή;

4. Συνάδει με την αρχή της ισότητας και την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων (άρθρο 14 [της ΕΣΔΑ], άρθρα 20 και 21 [του Χάρτη], σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, της [Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση]) το άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσεως εξαρτησιογόνων ουσιών, το οποίο προβλέπει βαρύτερη ποινή για το έγκλημα της κατοχής σημαντικής ποσότητας ψυχοτρόπων ουσιών και ναρκωτικών, όπως ο όρος αυτός ερμηνεύεται από τα πολωνικά εθνικά δικαστήρια;»

17. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η Prokuratura, η Τσεχική, η Ολλανδική, η Πολωνική, η Ισπανική και η Σουηδική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 2ας Οκτωβρίου 2019, η Prokuratura, η Πολωνική, η Ισπανική και η Σουηδική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους.

Ανάλυση

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

18. Η Prokuratura υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν από το αιτούν δικαστήριο, διότι τα ερωτήματα αυτά αφορούν την ερμηνεία του εθνικού δικαίου, ήτοι του άρθρου 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, και το συμβατό της εν λόγω διάταξης προς την απόφαση-πλαίσιο 2004/757.

19. Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα, βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, να αποφαινεται με προδικαστική απόφαση επί της ερμηνείας κανόνων του εσωτερικού δικαίου. Η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται αποκλειστικά στην εξέταση των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης¹¹. Δύναται, πάντως, να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο κάθε ερμηνευτικό στοιχείο που αφορά το δίκαιο της Ένωσης και το οποίο είναι, ενδεχομένως, χρήσιμο για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των διατάξεων του εθνικού δικαίου. Εξάλλου, ουδόλως αποκλείεται η αναδιατύπωση των ερωτημάτων προκειμένου να παρασχεθεί στο αιτούν δικαστήριο μια ερμηνεία των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης η οποία θα είναι χρήσιμη για την εκδίκαση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί το δικαστήριο αυτό¹².

20. Εν προκειμένω, τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιου 2004/757. Επιπλέον, για να κριθεί αν η υπό εξέταση υπόθεση εμπίπτει στο δίκαιο της Ένωσης, είναι απαραίτητη η ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 2, της εν λόγω απόφασης-πλαίσιου. Συνεπώς, τα προδικαστικά ερωτήματα είναι, εκ πρώτης όψεως, παραδεκτά.

21. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υπό κρίση υπόθεση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσιου 2004/757. Από τα πραγματικά περιστατικά, όπως αυτά παρουσιάστηκαν από το αιτούν δικαστήριο, προκύπτει ότι ο ΙΙ είχε στην κατοχή του ναρκωτικά για προσωπική κατανάλωση. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, τέτοιες πράξεις δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσιου 2004/757.

¹¹ Απόφαση της 21ης Ιουλίου 2011, Fuchs και Köhler (C-159/10 και C-160/10, EU:C:2011:508, σκέψη 30).

¹² Απόφαση της 5ης Μαρτίου 2009, Kattner Stahlbau (C-350/07, EU:C:2009:127, σκέψεις 24 και 25).

22. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Prokuratura και η Πολωνική, η Ισπανική και η Σουηδική Κυβέρνηση συμφώνησαν με την άποψη της Επιτροπής.

23. Πράγματι, από το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 2, προκύπτει ότι η κατοχή ναρκωτικών με σκοπό την «προσωπική τους κατανάλωση» από τους δράστες δεν περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσίου 2004/757 και ότι η εν λόγω πράξη διέπεται (και τιμωρείται) από το εθνικό δίκαιο. Εντούτοις, όπως διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 4 της απόφασης-πλαίσίου, ο αποκλεισμός ορισμένων ειδών συμπεριφοράς όσον αφορά την προσωπική κατανάλωση από το πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσίου δεν αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή του Συμβουλίου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη αυτές ή άλλες υποθέσεις στην εθνική τους νομοθεσία.

24. Συναφώς, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Πολωνική Κυβέρνηση διευκρίνισε ότι ο νόμος για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, ο οποίος μετέφερε την απόφαση-πλαίσιο 2004/757 στο εσωτερικό δίκαιο, δεν διακρίνει, για τον σκοπό της ποινικοποίησης της κατοχής ναρκωτικών, μεταξύ της κατοχής για προσωπική κατανάλωση και της κατοχής για άλλους σκοπούς. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 62, παράγραφος 1 (κατοχή ναρκωτικών που τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή έως τρία έτη) και παράγραφος 2 (κατοχή σημαντικής ποσότητας ναρκωτικών που τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή από ένα έως δέκα έτη), η κατοχή ναρκωτικών ποινικοποιείται *ανεξάρτητα* από τον σκοπό της. Ρυθμίζοντας την κατοχή των ναρκωτικών με τον τρόπο αυτό, το άρθρο 62 του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών βαίνει πέραν των όσων εμπίπτουν στην έννοια της κατοχής ναρκωτικών κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσίου και καλύπτει επίσης, κατ' ουσίαν, την κατοχή ναρκωτικών που προορίζονται για προσωπική κατανάλωση.

25. Ως εκ τούτου, όπως επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία που παρέσχε η Πολωνική Κυβέρνηση, η εθνική νομοθεσία εξομοιώνει την κατοχή ναρκωτικών για προσωπική κατανάλωση με την κατοχή ναρκωτικών για σκοπούς διακίνησης, η οποία τιμωρείται βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της απόφασης-πλαίσίου 2004/757¹³. Εξάλλου, βάσει του πολωνικού δικαίου, η ποινική δίωξη λόγω κατοχής ναρκωτικών για προσωπική κατανάλωση μπορεί να παύσει μόνον αν πρόκειται για «ασήμαντη» ποσότητα ναρκωτικών.

26. Κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί αιτήσεων προδικαστικών αποφάσεων που αφορούν ζητήματα σχετικά με το δίκαιο της Ένωσης σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, καίτοι τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης της κύριας δίκης δεν εμπίπτουν ευθέως στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, οι διατάξεις του δικαίου αυτού έχουν καταστεί εφαρμοστέες δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, η οποία προβλέπει, για αμιγώς εσωτερικές καταστάσεις, λύσεις αντίστοιχες με αυτές που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης¹⁴. Πράγματι, σε αυτές τις περιπτώσεις υφίσταται οπωσδήποτε συμφέρον της Ένωσης για ομοιόμορφη ερμηνεία των διατάξεων ή των εννοιών του δικαίου της Ένωσης, ανεξάρτητα από τις συνθήκες υπό τις οποίες εφαρμόζονται, ώστε να αποφεύγονται ερμηνευτικές αποκλίσεις στο μέλλον¹⁵.

27. Με την επιφύλαξη της επαλήθευσης των πραγματικών περιστατικών από το εθνικό δικαστήριο, φρονώ ότι η ανωτέρω νομολογία έχει εν προκειμένω εφαρμογή. Ο νόμος για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη την απόφαση-πλαίσιο 2004/757. Το άρθρο 62 του νόμου αυτού υιοθετεί σε περιπτώσεις οι οποίες άλλως δεν θα ενέπιπταν στο πεδίο

13 Βλ. τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών, της 20ής Δεκεμβρίου 1988 (*Treaty Series*, τόμος 1582, σ. 95). Το άρθρο 3, παράγραφος 2, προβλέπει ότι «με την επιφύλαξη των συνταγματικών αρχών και των βασικών αρχών του νομικού του συστήματος, κάθε Μέρος θα υιοθετήσει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να καταστήσει εγκλήματα κατά την εσωτερική του νομοθεσία, εφ' όσον διαπράττονται με πρόθεση, την κατοχή, αγορά ή καλλιέργεια ναρκωτικών ή ψυχοτρόπων ουσιών για προσωπική χρήση κατά παράβαση των διατάξεων της Σύμβασης του 1961, της Σύμβασης του 1961 όπως τροποποιήθηκε ή της Σύμβασης του 1971». Τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και η Πολωνία είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση αυτή.

14 Πρβλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

15 Απόφαση της 14ης Μαρτίου 2013, Allianz Hungária Biztosító κ.λπ. (C-32/11, EU:C:2013:160, σκέψη 20 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

εφαρμογής της απόφασης-πλαίσιου τις λύσεις που προβλέπονται δυνάμει του δικαίου της Ένωσης. Ειδικότερα, το άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου αυτού αντιμετωπίζει τα εγκλήματα που αφορούν «σημαντική ποσότητα ναρκωτικών» ως διακεκριμένα εγκλήματα. Κατ' εμέ, ο όρος αυτός αποτελεί τη μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη της έννοιας «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιου 2004/757. Η κατοχή με σκοπό την προσωπική κατανάλωση ορίζεται και τιμωρείται κατά τον ίδιο τρόπο όπως και η κατοχή που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της απόφασης-πλαίσιου.

28. Τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων αυτών καθορίζονται από την απόφαση-πλαίσιο και, συνεπώς, ως έννοιες του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να ερμηνεύονται ομοιόμορφα. Η απόφαση-πλαίσιο δεν ορίζει την έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών». Επομένως, στο Δικαστήριο απόκειται να παράσχει τις αναγκαίες διευκρινίσεις όσον αφορά την ερμηνεία της έννοιας αυτής, ώστε να αποφευχθούν ερμηνευτικές αποκλίσεις στο μέλλον.

29. Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ο δεσμευτικός χαρακτήρας μιας απόφασης-πλαίσιου συνεπάγεται ότι οι εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών δικαστηρίων, υπέχουν υποχρέωση σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου. Κατά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου τα δικαστήρια αυτά οφείλουν, συνεπώς, όταν καλούνται να το ερμηνεύσουν, να το πράττουν κατά το μέτρο του δυνατού με γνώμονα το γράμμα και τον σκοπό της απόφασης-πλαίσιου, προκειμένου να επιτυγχάνεται το αποτέλεσμα που επιδιώκεται με αυτήν¹⁶.

30. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ισπανική Κυβέρνηση υποστήριξε ότι ο όρος «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών» του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιου δεν ασκεί επιρροή όταν πρόκειται για κατοχή ναρκωτικών με σκοπό την προσωπική κατανάλωση. Στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, δεν μπορώ να δεχθώ το εν λόγω επιχείρημα. Τούτο διότι ο εθνικός νομοθέτης επέλεξε να μεταχειριστεί με τον ίδιο τρόπο την κατοχή για προσωπική κατανάλωση και την κατοχή με σκοπό τη διακίνηση. Επομένως, η ερμηνεία της έννοιας «μεγάλη ποσότητα ναρκωτικών» είναι κρίσιμη και στις δύο περιπτώσεις.

31. Η Ισπανική και η Σουηδική Κυβέρνηση προέβαλαν ότι οι αρχές που διατυπώθηκαν στην απόφαση *Ullens de Schooten*¹⁷ δεν έχουν εφαρμογή εν προκειμένω, διότι δεν υφίσταται ανάγκη ομοιόμορφης ερμηνείας εννοιών τις οποίες ο νομοθέτης της Ένωσης δεν θέλησε να ορίσει στο πλαίσιο μιας απόφασης-πλαίσιου. Ωστόσο, η αρχή της ομοιόμορφης ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης εφαρμόζεται ακόμη και για την ερμηνεία διατάξεων αποφάσεων-πλαίσιου¹⁸. Σε περιπτώσεις στις οποίες διάταξη του δικαίου της Ένωσης καταλείπει περιθώριο εκτίμησης για την εφαρμογή της στα κράτη μέλη, η ερμηνεία της εν λόγω διάταξης του δικαίου της Ένωσης κατά τρόπο υποχρεωτικό και ενιαίο αποτελεί απαραίτητο πρόκριμα για τον καθορισμό των ορίων αυτού του περιθωρίου εκτίμησης.

32. Εν πάση περιπτώσει, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της θεσπιζόμενης από το άρθρο 267 ΣΛΕΕ συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, απόκειται αποκλειστικώς στα εθνικά δικαστήρια να εκτιμούν, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε υπόθεσης, τόσο την αναγκαιότητα της προδικαστικής απόφασης προκειμένου να εκδώσουν τη δική τους απόφαση όσο και το πρόσφορο των ερωτημάτων που υποβάλλουν στο Δικαστήριο. Συνεπώς, εφόσον τα υποβαλλόμενα από τα εθνικά δικαστήρια ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται, κατ' αρχήν, να απαντήσει¹⁹.

16 Απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski* (C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 31).

17 Απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2016 (C-268/15, EU:C:2016:874).

18 Βλ., παραδείγματος χάριν, απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, *Dworzecki* (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, σκέψεις 28 και 30).

19 Απόφαση της 14ης Μαρτίου 2013, *Allianz Hungária Biztosító κ.λπ.* (C-32/11, EU:C:2013:160, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

33. Υπό τις συνθήκες αυτές, φρονώ ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα.

Επί της δυνατότητας εφαρμογής του Χάρτη

34. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί σε διάφορα άρθρα του Χάρτη, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η κατάσταση βάσει του εθνικού δικαίου την οποία περιγράφει είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης.

35. Στις γραπτές παρατηρήσεις της η Επιτροπή εκφράζει αμφιβολίες ως προς το αν ο Χάρτης έχει εν προκειμένω εφαρμογή. Κατά την άποψή της, το άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών δεν αποτελεί εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

36. Το άρθρο 51, παράγραφος 1, του Χάρτη ρητώς προβλέπει ότι οι διατάξεις του έχουν ως αποδέκτες τα κράτη μέλη μόνο στις περιπτώσεις που αυτά εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης.

37. Κατά πάγια νομολογία, «τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην έννομη τάξη της Ένωσης μπορούν να εφαρμόζονται σε όλες τις καταστάσεις που διέπονται από το δίκαιο [της Ένωσης], αλλά όχι πέραν των καταστάσεων αυτών. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι δεν μπορεί να εκτιμήσει, με γνώμονα τον Χάρτη, εθνική κανονιστική ρύθμιση που δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του δικαίου [της Ένωσης]. Αντιθέτως, όταν η ρύθμιση αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου [της Ένωσης], το Δικαστήριο, αποφαινόμενο επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, οφείλει να παρέχει όλα τα αναγκαία ερμηνευτικά στοιχεία για την εκτίμηση, εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου, της συμφωνίας της κανονιστικής αυτής ρυθμίσεως με τα θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων τον σεβασμό διασφαλίζει». Ομοίως, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι «[κ]ατά συνέπεια, δεδομένου ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη πρέπει να γίνονται σεβαστά όταν εθνική κανονιστική ρύθμιση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου [της Ένωσης], δεν μπορούν να υφίστανται περιπτώσεις που να εμπίπτουν στο δίκαιο [της Ένωσης], αλλά στις οποίες να μην μπορούν να εφαρμοστούν τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα. Η δυνατότητα εφαρμογής του δικαίου [της Ένωσης] συνεπάγεται τη δυνατότητα εφαρμογής των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη». «Όταν, αντιθέτως, μια έννομη κατάσταση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου [της Ένωσης], το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί επ' αυτής και οι διατάξεις του Χάρτη των οποίων ενδεχομένως γίνεται επίκληση δεν μπορούν να θεμελιώσουν από μόνες τους την αρμοδιότητα αυτή»²⁰. Συνεπώς, η έκφραση «όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 51 του Χάρτη, «προϋποθέτει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ πράξεως του δικαίου της Ένωσης και του επίμαχου εθνικού μέτρου, που να υπερβαίνει την εγγύτητα των σχετικών τομέων ή τις έμμεσες επιπτώσεις του ενός τομέα στον άλλο»²¹.

38. Είναι πρόδηλο ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποφανθεί επί της ερμηνείας της απόφασης-πλαίσιου χωρίς να ληφθεί υπόψη ο Χάρτης, ο οποίος αποτελεί πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης²². Όπως εκθέτω στα σημεία 26 έως 28 των παρουσών προτάσεων, το άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη το διακεκριμένο έγκλημα που αφορά «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιου 2004/757. Συνεπώς, δεν

20 Απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψεις 19, 21, 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

21 Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2016, Paoletti κ.λπ. (C-218/15, EU:C:2016:748, σκέψη 14).

22 Βλ. άρθρο 6, παράγραφος 1, ΣΕΕ: «Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον [Χάρτη], ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες».

αμφισβητείται ότι η διάταξη αυτή *είναι* διάταξη του εθνικού δικαίου η οποία «εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης»: πράγματι, είναι το μέσο διά του οποίου η Πολωνία «εφαρμόζει το δίκαιο της Ένωσης» (εν προκειμένω, την απόφαση-πλαίσιο) κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη.

39. Η απόφαση που θα εκδώσει το Δικαστήριο επί της ερμηνείας του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαισίου 2004/757 *υπό το πρίσμα του Χάρτη* θα διέπει (προδήλως) την ερμηνεία του άρθρου 62, παράγραφος 2, του εν λόγω νόμου όσον αφορά τα πρόσωπα που κατηγορούνται για κατοχή «σημαντικής ποσότητας ναρκωτικών» με σκοπό τη διακίνηση. Δεν δύναται να αμφισβητηθεί ότι, *στο πλαίσιο αυτό*, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να συμμορφώνονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνει ο Χάρτης. Ως εκ περισσού, προσθέτω εν προκειμένω ότι, κατά πάγια νομολογία, το πρωτόκολλο (αριθ. 30) της Συνθήκης²³ δεν θέτει εν αμφιβόλω την εφαρμογή του Χάρτη ως προς την Πολωνία και δεν έχει σκοπό την απαλλαγή της Πολωνίας από την υποχρέωση τήρησης των διατάξεων του Χάρτη²⁴.

40. Υπενθυμίζεται ότι η απόφαση-πλαίσιο αναφέρεται μόνο στα «σοβαρότερα είδη αδικημάτων»²⁵ και, συνεπώς, καλύπτει μεν τη διακίνηση, όχι όμως και την κατανάλωση για προσωπική χρήση. Στο πλαίσιο της διακίνησης, ο κατηγορούμενος προστατεύεται, καθόσον το διακεκριμένο έγκλημα όσον αφορά τις «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών» *πρέπει* να ερμηνεύεται με τρόπο που είναι σύμφωνος με τον Χάρτη. Εντούτοις, όπως προεκτέθηκε, το άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών *δεν κάνει καμία απολύτως διάκριση* μεταξύ της κατοχής για προσωπική χρήση και της κατοχής για διακίνηση. Ο εθνικός νομοθέτης *επέλεξε* να αντιμετωπίσει και τις δύο περιπτώσεις με τον ίδιο ακριβώς τρόπο.

41. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί άραγε να είναι νομικά ορθή η άποψη ότι, μολονότι η διάταξη του άρθρου 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών *πρέπει* να ερμηνεύεται με τρόπο που είναι σύμφωνος με τον Χάρτη όταν ασκείται ποινική δίωξη βάσει αυτής για ένα από τα «σοβαρότερα είδη αδικημάτων» (το διακεκριμένο έγκλημα της διακίνησης ναρκωτικών), εντούτοις, η ίδια ακριβώς διάταξη δύναται να ερμηνεύεται διαφορετικά (θεωρητικά, με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με τον Χάρτη) σε περίπτωση που βάσει αυτής ασκείται ποινική δίωξη για *λιγότερο* σοβαρό έγκλημα, ήτοι αυτό της κατοχής *της ίδιας ποσότητας ναρκωτικών* για σκοπούς προσωπικής χρήσης;

42. Εν τέλει, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να απαντήσει στο ερώτημα αυτό υπό το πρίσμα τόσο του εθνικού συνταγματικού δικαίου όσο και των απαιτήσεων της ΕΣΔΑ. Θα περιοριστώ όμως σε δύο παρατηρήσεις.

43. Πρώτον, φρονώ ότι κάτι τέτοιο θα ήταν παράδοξο και απρόσφορο. Μια ουσιωδώς διαφορετική ερμηνεία της ίδιας νομικής διάταξης ανάλογα με το αν αυτή χρησιμοποιείται ως νομική βάση για την άσκηση ποινικής δίωξης (i) για κατοχή μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών για σκοπούς διακίνησης ή (ii) για κατοχή μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών για σκοπούς προσωπικής χρήσης εγείρει αμέσως ερωτήματα όσον αφορά τη συνοχή και την αναλογικότητα αυτής της μεταχείρισης υπό το πρίσμα του ποινικού δικαίου, αλλά και ζητήματα ασφάλειας δικαίου. Ως εκ τούτου, θα απέκλεια το ενδεχόμενο μια τέτοια διάκριση να είναι νομικά ορθή.

²³ Πρωτόκολλο (αριθ. 30) σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Πολωνία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του Πρωτοκόλλου, «[ο] Χάρτης δεν διευρύνει την ευχέρεια του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή οποιουδήποτε δικαστηρίου της Πολωνίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου, να κρίνει ότι οι νόμοι, οι κανονισμοί ή οι διοικητικές διατάξεις, πρακτικές ή δράσης της Πολωνίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου δεν συνάδουν με τα θεμελιώδη δικαιώματα, ελευθερίες και αρχές που επιβεβαιώνει».

²⁴ Απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2019, Α. Κ. κ.λπ. (Ανεξαρτησία του πειθαρχικού τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου) (C-585/18, C-624/18 και C-625/18, EU:C:2019:982, σκέψη 85 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Βλ., επίσης, απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, N.S. κ.λπ. (C-411/10 και C-493/10, EU:C:2011:865, σκέψεις 119 και 120).

²⁵ Αιτιολογική σκέψη 4 της απόφασης-πλαισίου (βλ. σημείο 7 των παρούσων προτάσεων).

44. Δεύτερον, είναι σαφές ότι το Δικαστήριο χρειάζεται να παράσχει καθοδήγηση στο εθνικό δικαστήριο ως προς την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσίου 2004/757 που θα ήταν σύμφωνη με τον Χάρτη. Μόνον τότε το εθνικό δικαστήριο θα είναι σε θέση να επιλύσει την υπό κρίση υπόθεση.

Τα προδικαστικά ερωτήματα

45. Τα τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα ενδείκνυται να εξεταστούν από κοινού. Κατ' ουσίαν, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της απόφασης-πλαίσίου 2004/757, και υπό το πρίσμα των αρχών της ισότητας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών που κατοχυρώνονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 20, 21 και 49 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία δεν ορίζει το διακεκριμένο έγκλημα που συνδέεται με την κατοχή «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών» χρησιμοποιώντας αντικειμενικά κριτήρια (όπως ο σκοπός της κατοχής των ναρκωτικών), αλλά καταλείπει την ερμηνεία της έννοιας αυτής στην κατά περίπτωση εξατομικευμένη εκτίμηση των εθνικών δικαστηρίων.

Επέκταση της ποινικής ευθύνης η οποία αναγνωρίζεται για το διακεκριμένο έγκλημα που αφορά την κατοχή μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών και στην κατοχή ναρκωτικών που δεν εμπίπτει στα απαριθμούμενα στην απόφαση-πλαίσιο 2004/757 εγκλήματα

46. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της απόφασης-πλαίσίου 2004/757 αφορά την «κατοχή ή [την] αγορά ναρκωτικών» που αποβλέπει στην τέλεση μιας εκ των πράξεων που αναφέρονται στην (εκτενή) απαρίθμηση του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α'²⁶. Το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσίου εισάγει ένα διακεκριμένο έγκλημα το οποίο «επισύρ[ει] μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας μεταξύ πέντε και δέκα τουλάχιστον ετών», όταν τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α', β', και γ' αφορούν «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών». Το άρθρο 2, παράγραφος 2, εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσίου τις πράξεις που περιγράφονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, όταν «τελούνται από τους δράστες» με αποκλειστικό σκοπό την προσωπική τους κατανάλωση, όπως την ορίζει η εθνική νομοθεσία²⁷.

47. Εντούτοις, τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να αντιμετωπίσουν ως διακεκριμένο έγκλημα και την κατοχή μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών με σκοπό την προσωπική κατανάλωση. Η απόφαση-πλαίσιο αναφέρει ότι αφορά τη θέσπιση «ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών»²⁸. Εξ ορισμού, συνεπώς, τα κράτη μέλη μπορούν να βαίνουν πέραν αυτών των ελάχιστων απαιτήσεων.

48. Στην αιτιολογική σκέψη 4 της απόφασης-πλαίσίου περιλαμβάνεται η χρήσιμη διευκρίνιση ότι «ο αποκλεισμός ορισμένων ειδών συμπεριφοράς όσον αφορά την προσωπική κατανάλωση από το πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσίου [2004/757] δεν αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή του Συμβουλίου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη αυτές ή άλλες υποθέσεις στην εθνική τους νομοθεσία». Η εν λόγω αιτιολογική σκέψη απηχεί το ιστορικό θέσπισης της απόφασης-πλαίσίου. Με την εισαγωγή του εν λόγω άρθρου 2, παράγραφος 2, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τροποποίησε την πρόταση της απόφασης-πλαίσίου, προκειμένου να ανταποκρίνεται

26 Συγκεκριμένα απαριθμούνται οι εξής πράξεις: «η παραγωγή, η κατασκευή, η εκχύλιση, η παρασκευή, η προσφορά, η διάθεση προς πώληση, η διανομή, η πώληση, η παράδοση υπό οποιοδήποτε συνθήκες, η μεσιτεία, η αποστολή, η διαμετακόμιση, η μεταφορά, η εισαγωγή ή η εξαγωγή ναρκωτικών».

27 Πάντως, ορισμένες από τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', φαίνεται, εν πάση περιπτώσει, να είναι ασυμβίβαστες με την κατοχή για προσωπική κατανάλωση (η προσφορά, η διάθεση προς πώληση, η διανομή, η πώληση, η παράδοση, η μεσιτεία, η αποστολή, η διαμετακόμιση).

28 Βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 3.

στην αρχή της επικουρικότητας. Όπως διευκρίνισε, η τροποποίηση σήμαινε ότι εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν, μπορούν να επιβάλουν ποινικές κυρώσεις στην προσωπική κατανάλωση, αλλά δεν είναι υποχρεωμένα να το πράξουν από την απόφαση-πλαίσιο²⁹. Συμφωνώ με την ανάλυση αυτή. Συνάγεται επομένως ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να ποινικοποιούν την κατοχή των ναρκωτικών που προορίζονται για προσωπική κατανάλωση και να καθορίζουν τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης και τις ποινές που επισύρει το έγκλημα αυτό.

49. Ως εκ τούτου, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 2, παράγραφοι 1, στοιχείο γ', και 2, και το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαισίου 2004/757 δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να επεκτείνουν την ποινική ευθύνη η οποία αναγνωρίζεται για το διακεκριμένο έγκλημα που αφορά την κατοχή μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών με σκοπό τη διακίνηση, όπως ορίζεται από τις διατάξεις αυτές, και στην κατοχή ναρκωτικών που δεν εμπίπτει στα απαριθμούμενα στην εν λόγω απόφαση-πλαίσιο εγκλήματα.

Η έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών» κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαισίου 2004/757 και οι αρχές της ισότητας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών

50. Αντιβαίνει στην ερμηνεία της έννοιας «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών» κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαισίου 2004/757, υπό το πρίσμα των εν λόγω αρχών, κατάσταση στην οποία ο όρος που μεταφέρει την έννοια αυτή στην εθνική έννομη τάξη δεν καθορίζεται από τον νομοθέτη αλλά ερμηνεύεται κατά περίπτωση από τα εθνικά δικαστήρια;

51. Η απόφαση-πλαίσιο 2004/757 δεν ορίζει την έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών» που απαντά στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', και η οποία αποτελεί μία από τις επιβαρυντικές περιστάσεις που επισύρουν αυστηρότερες ποινές για εγκλήματα των οποίων τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης καθορίζονται στην απόφαση-πλαίσιο.

52. Ο σκοπός της απόφασης-πλαισίου 2004/757 είναι να θεσπίσει τις ελάχιστες διατάξεις σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών³⁰. Κατά τον χρόνο εκείνο, οι αποφάσεις-πλαίσιο χρησιμοποιούνταν για την προσέγγιση των νομοθεσιών και των κανονισμών των κρατών μελών στους εν λόγω τομείς του δικαίου. Οι αποφάσεις αυτές ήταν δεσμευτικές όσον αφορά το προς επίτευξη αποτέλεσμα, αλλά τα κράτη μέλη ήταν αρμόδια για την επιλογή του τύπου και των μέσων³¹.

53. Συνεπώς, η απόφαση-πλαίσιο 2004/757 απλώς επιβάλλει στα κράτη μέλη μια ελάχιστη υποχρέωση να θεσπίσουν στο ποινικό τους δίκαιο μια επιβαρυντική κατάσταση, ενώ ο τύπος και τα σχετικά μέσα καταλείπονται στη διακριτική τους ευχέρεια. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι κυρώσεις που επισύρουν τα εγκλήματα αυτά είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές³². Επιπλέον, με την αιτιολογική σκέψη 9 τα κράτη μέλη παροτρύνονται να διαφυλάττουν την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών.

29 Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την πρόταση απόφασης-πλαισίου του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, A5-0095/2004, 23 Φεβρουαρίου 2004, σ. 6.

30 Το άρθρο 31, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει τη νομική βάση για τη θέσπιση των ελάχιστων κανόνων σε ορισμένους τομείς του ποινικού δικαίου, περιλαμβανομένης της διακίνησης ναρκωτικών. Βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 3 της απόφασης-πλαισίου 2004/757.

31 Άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β', της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Βλ., επίσης, απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognjanov (C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 56).

32 Άρθρο 4, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαισίου 2004/757.

54. Τα στοιχεία που προσκομίστηκαν στο Δικαστήριο στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας δεν είναι πρόσφορα για να καθοριστεί ποιες θεωρούνται «μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών» για τη στοιχειοθέτηση του διακεκριμένου εγκλήματος του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαisiού. Θα παραθέσω με επιφυλακτικότητα ορισμένα κριτήρια, ούτως ώστε η έννοια αυτή να αποκτήσει από νόημα.

55. Πρώτον, μια «μεγάλη ποσότητα» μπορεί να προσδιοριστεί σε σχέση με την αντίθετη της έννοια: ήτοι, τη μικρή ποσότητα ναρκωτικών η οποία θα μπορούσε ευλόγως να θεωρηθεί ότι καλύπτει τις προσωπικές ανάγκες του ατόμου που την κατέχει. Ποσότητα που θα αρκούσε για να καλύψει τις ανάγκες ενός ατόμου κατά τη διάρκεια μερικών εβδομάδων, κατ' ανώτατο όριο, δεν συνιστά «μεγάλη ποσότητα». Αντιθέτως, ποσότητες που θα κάλυπταν τις ανάγκες ενός εξαρτημένου προσώπου για ένα έτος *συνιστούν* «μεγάλες ποσότητες» και μπορούν να αποτελούν στοιχείο που, κατ' ουσίαν, να καταδεικνύει ότι τα ναρκωτικά προορίζονται για εμπορία και όχι για προσωπική χρήση.

56. Δεύτερον, θα μου φαινόταν εύλογο να πρόκειται για «μεγάλη ποσότητα ναρκωτικών» όταν τα ναρκωτικά που εντοπίζονται *είτε* περιλαμβάνουν διαφορετικά είδη ναρκωτικών, σε περιορισμένη ποσότητα το καθένα, *είτε* ένα μόνο ναρκωτικό σε πολύ σημαντική ποσότητα. Είμαι της γνώμης ότι και οι δύο αυτές περιπτώσεις καταδεικνύουν κατοχή για σκοπούς διακίνησης και όχι για προσωπική χρήση.

57. Τρίτον, φρονώ ότι καταλληλότερος τρόπος για τη μέτρηση της «ποσότητας» είναι αυτή να γίνεται σε συνάρτηση με τη «δόση» ενός συγκεκριμένου ναρκωτικού που απαιτείται για την πρόκληση –για μία μόνο φορά– του αποτελέσματος της επήρειας του ναρκωτικού και όχι με βάση το βάρος του. Διαφορετικά ναρκωτικά έχουν διαφορετικά ψυχοτρόπα αποτελέσματα. Οι ειδικοί που διαθέτουν σχετική τεχνογνωσία για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών μπορούν να θέσουν πειστικές κατευθυντήριες γραμμές ως προς τον καθορισμό της έννοιας της «δόσης» για τα συνήθως χρησιμοποιούμενα ναρκωτικά και να διευρύνουν αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές εφόσον (φευ) δημιουργηθούν νέα ναρκωτικά. Με τον τρόπο αυτό, η έννοια της «σημαντικής ποσότητας» θα είναι συγκρίσιμη (μεταξύ διαφόρων ειδών ναρκωτικών) με βάση τον αριθμό των *δόσεων*, αλλά μπορεί να συνεπάγεται διαφορετικές ποσότητες για κάθε ναρκωτικό όταν αυτές μετρούνται σε συνάρτηση με το *βάρος*.

58. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρύ περιθώριο εκτίμησης όσον αφορά τα συγκεκριμένα αριθμητικά στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να στηρίξουν την έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών» στην επικράτειά τους. Πρέπει, πάντως, να μεριμνούν ούτως ώστε η εφαρμογή του ποινικού δικαίου να είναι ευλόγως προβλέψιμη³³ και να διαφυλάσσεται η αποτελεσματικότητα της απόφασης-πλαisiού.

59. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η ευχέρεια που παρέχεται στα κράτη μέλη όταν μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο την έννοια των «σημαντικών ποσοτήτων ναρκωτικών» έχει ως επακόλουθο το ενδεχόμενο να ισχύουν διαφορετικά καθεστώτα βάσει της ποινικής νομοθεσίας των διαφόρων κρατών μελών. Περαιτέρω, η έλλειψη σαφήνειας του επίμαχου εθνικού κανόνα μπορεί να έχει ως συνέπεια τη διαφορετική μεταχείριση προσώπων που διαπράττουν εγκλήματα υπό παρόμοιες περιστάσεις³⁴.

³³ Βλ. σημεία 66 και επ. των παρούσων προτάσεων.

³⁴ Υπενθυμίζεται ότι, βάσει του άρθρου 62, παράγραφος 1, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, για την παράνομη κατοχή ναρκωτικών επιβάλλεται «στερητική της ελευθερίας ποινή έως τρία έτη», ενώ, βάσει του άρθρου 62, παράγραφος 2, του νόμου αυτού, αν η πράξη αφορά «σημαντική ποσότητα» ναρκωτικών επιβάλλεται «στερητική της ελευθερίας ποινή από ένα έως δέκα έτη» (βλ. σημείο 10 των παρούσων προτάσεων).

60. Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα που θέτει το αιτούν δικαστήριο, επισημαίνεται ότι σκοπός της απόφασης-πλαίσιου 2004/757 δεν είναι η πλήρης εναρμόνιση των διατάξεων που αφορούν τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και των ποινών στον τομέα που καλύπτει η εν λόγω πράξη. Κατά συνέπεια, οι αποκλίσεις στα εθνικά μέτρα μεταφοράς δεν θεωρείται ότι συνιστούν παραβίαση της αρχής της ισότητας και της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων³⁵.

61. Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, κατά πάγια νομολογία, οι αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων επιτάσσουν να μην αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο όμοιες καταστάσεις ούτε καθ' όμοιο τρόπο διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν μια τέτοιου είδους αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς³⁶.

62. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία που τέθηκαν στη διάθεση του Δικαστηρίου δεν προκύπτει ότι ο νόμος για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών αντιμετωπίζει με διαφορετικό τρόπο όμοιες καταστάσεις. Εξάλλου, το γεγονός ότι τα εθνικά δικαστήρια διαθέτουν ορισμένο περιθώριο εκτίμησης κατά την ερμηνεία του εθνικού δικαίου δεν συνιστά, αυτό καθεαυτό, παραβίαση των αρχών αυτών.

63. Πάντως, η υπό κρίση περίπτωση, όπως εκτέθηκε από το αιτούν δικαστήριο, θα πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της αρχής της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών, όπως κατοχυρώνεται από το άρθρο 49 του Χάρτη. Ο Χάρτης έχει εν προκειμένω εφαρμογή διότι η ίδια διάταξη του εθνικού δικαίου (άρθρο 62, παράγραφος 2, του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών), αφενός, μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιου και, αφετέρου, εφαρμόζεται σε περιπτώσεις (κατοχή για προσωπική χρήση) που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου (βλ. σημεία 36 επ. των παρουσών προτάσεων).

64. Το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες ως προς το κατά πόσο συνάδει με την αρχή αυτή κατάσταση κατά την οποία το εθνικό δίκαιο δεν ορίζει την έννοια της «σημαντικής ποσότητας ναρκωτικών» και η νομολογία δεν ερμηνεύει πάντοτε τον όρο αυτό με τον ίδιο τρόπο.

65. Με τις γραπτές παρατηρήσεις της, η Πολωνική Κυβέρνηση επιβεβαίωσε ότι το εθνικό δίκαιο δεν ορίζει την έννοια της «σημαντικής ποσότητας ναρκωτικών». Κατά την Πολωνική Κυβέρνηση, τα δικαστήρια μπορούν, υπό τις συνθήκες αυτές, να αξιολογούν τις σχετικές περιστάσεις της κάθε υπόθεσης, το οποίο είναι απαραίτητο για την ορθή εκτίμηση του αν πρόκειται για «σημαντική ποσότητα ναρκωτικών». Στο πλαίσιο αυτό, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να εφαρμόζουν τις αρχές που απορρέουν από τη νομολογία του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Πολωνία). Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Πολωνική Κυβέρνηση αναφέρθηκε σε απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2009, στην οποία διατυπώνονται ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση της ύπαρξης «σημαντικής ποσότητας ναρκωτικών» υπό τις περιστάσεις μιας συγκεκριμένης περίπτωσης.

66. Η αρχή της νομοθετικής πρόβλεψης των αξιόποινων πράξεων και των ποινών και οι συνακόλουθες απαιτήσεις της όσον αφορά την προβλεψιμότητα, τη σαφήνεια και τη μη αναδρομικότητα κατέχουν ιδιαιτέρως σημαντική θέση τόσο στην έννομη τάξη της Ένωσης όσο και στις εθνικές έννομες τάξεις. Η αρχή αυτή καθιερώνεται με το άρθρο 49 του Χάρτη και περιλαμβάνεται, επίσης, στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών³⁷.

35 Πρβλ. απόφαση της 3ης Μαΐου 2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, σκέψη 59).

36 Απόφασεις της 6ης Οκτωβρίου 2009, *Wolzenburg* (C-123/08, EU:C:2009:616, σκέψη 63), και της 3ης Μαΐου 2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, σκέψη 56).

37 Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2017, *M.A.S. και M.B.* (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψεις 51 έως 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

67. Σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη, το δικαίωμα που κατοχυρώνει το άρθρο 49 έχει την ίδια έννοια και εμβέλεια με το δικαίωμα που κατοχυρώνεται από την ΕΣΔΑ, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: Δικαστήριο του Στρασβούργου)³⁸.

68. Δυνάμει της αρχής της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών, οι ποινικές διατάξεις πρέπει να πληρούν ορισμένες απαιτήσεις προσβασιμότητας και προβλεψιμότητας όσον αφορά τόσο τον ορισμό του εγκλήματος όσο και τον καθορισμό της ποινής³⁹.

69. Η απαίτηση σαφούς νομοθετικής πρόβλεψης, η οποία είναι συμφυής με την αρχή αυτή, συνεπάγεται ότι ο νόμος πρέπει να καθορίζει σαφώς τις αξιόποινες πράξεις και τις ποινές με τις οποίες τιμωρούνται οι πράξεις αυτές. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται όταν ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει, με βάση το γράμμα της οικείας διάταξης και, εν ανάγκη, με τη βοήθεια της ερμηνείας που δίδεται στη διάταξη αυτή από τα δικαστήρια, ποιες πράξεις και παραλείψεις συνεπάγονται την ποινική ευθύνη του⁴⁰.

70. Το Δικαστήριο του Στρασβούργου έχει επισημάνει ότι, «λόγω του κατ' ανάγκην γενικού χαρακτήρα των νομοθετικών πράξεων, το γράμμα τους δεν χαρακτηρίζεται πάντοτε από ακρίβεια. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα πλείονες νόμοι να χρησιμοποιούν, εκ των πραγμάτων, κατά το μάλλον ή ήττον ασαφή διατύπωση και η ερμηνεία και εφαρμογή τους να εξαρτάται από την πρακτική. Κατά συνέπεια, σε κάθε νομικό σύστημα, με όση σαφήνεια και αν έχει διατυπωθεί μια νομική διάταξη, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του ποινικού δικαίου, υπάρχει αναπόφευκτα περιθώριο δικαστικής ερμηνείας. Πάντα θα είναι αναγκαία η αποσαφήνιση των ασαφών σημείων και η προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Παρότι η βεβαιότητα είναι άκρως επιθυμητή, μπορεί να οδηγήσει σε υπερβολική αυστηρότητα και υπάρχει ανάγκη προσαρμογής του νόμου στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Ένας νόμος μπορεί να εξακολουθήσει να πληροί την απαίτηση περί “προβλεψιμότητας”, έστω και αν ο ενδιαφερόμενος χρειάζεται να προσφύγει σε συμβουλές ειδικών προκειμένου να αξιολογήσει, όσο τούτο είναι ευλόγως δυνατό με βάση τις εκάστοτε περιστάσεις, τις συνέπειες που μπορούν να προκύψουν από μια συγκεκριμένη πράξη»⁴¹. Περαιτέρω, «το επίπεδο της απαιτούμενης ακρίβειας της εθνικής νομοθεσίας –η οποία δεν είναι δυνατόν να προβλέπει κάθε ενδεχόμενο– εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το περιεχόμενο του νομοθετήματος για το οποίο πρόκειται, τον τομέα τον οποίο καλύπτει, καθώς και από την ιδιότητα των αποδεκτών του»⁴².

71. Συναφώς, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών «δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως απαγορεύουσα τη σταδιακή διασαφήνιση των κανόνων της ποινικής ευθύνης με νομολογιακή ερμηνεία, υπό την προϋπόθεση ότι το αποτέλεσμα αυτής μπορούσε ευλόγως να προβλεφθεί»⁴³.

72. Από την προπαρατεθείσα νομολογία προκύπτει ότι η αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών επιβάλλει τα ακόλουθα: (i) ο νόμος πρέπει να καθορίζει σαφώς τις αξιόποινες πράξεις και τις ποινές με τις οποίες τιμωρούνται οι πράξεις αυτές, (ii) πρέπει να είναι προσβάσιμος και προβλέψιμος, (iii) το γεγονός ότι ορισμένες διατάξεις απαιτούν δικαστική ερμηνεία δεν συνεπάγεται αυτομάτως ότι δεν πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις (συμπεριλαμβανομένων των ποινικών υποθέσεων), (iv) το επίπεδο της απαιτούμενης ακρίβειας της εθνικής νομοθεσίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη φύση και το περιεχόμενο του σχετικού νομοθετήματος, (v) συνεπώς,

38 Βλ. επεξηγήσεις σχετικά με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ΕΕ 2007, C 303, σ. 17).

39 Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία του Δικαστηρίου του Στρασβούργου).

40 Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

41 Απόφαση του ΕΔΔΑ της 15ης Ιουλίου 2014, Ashlarba κατά Γεωργίας (CE:ECHR:2014:0715JUD004555408, §34).

42 Απόφαση του ΕΔΔΑ της 15ης Ιανουαρίου 2009, Association of Citizens Radko & Paunkovski κατά της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (CE:ECHR:2009:0115JUD007465101, § 54).

43 Απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 167).

παραδείγματος χάριν, ενώ η φύση των συνταγματικών διατάξεων μπορεί να δικαιολογεί ένα χαμηλότερο επίπεδο ακρίβειας⁴⁴, ο ποινικός νόμος, ο οποίος συνεπάγεται συχνά την επιβολή αυστηρών ποινών φυλάκισης, απαιτεί υψηλότερο βαθμό ακρίβειας, (vi) επιτρέπεται η σταδιακή διασαφήνιση των κανόνων της ποινικής ευθύνης με νομολογιακή ερμηνεία, υπό την προϋπόθεση ότι το αποτέλεσμα αυτής μπορούσε ευλόγως να προβλεφθεί, (vii) ο ενδιαφερόμενος πρέπει, ωστόσο, να μπορεί να εκτιμήσει (με τις κατάλληλες νομικές συμβουλές, όσο τούτο είναι ευλόγως δυνατό με βάση τις εκάστοτε περιστάσεις) τις συνέπειες που μπορούν να προκύψουν από μια συγκεκριμένη πράξη και ποιες πράξεις και παραλείψεις συνεπάγονται την ποινική ευθύνη του.

73. Η τελευταία αυτή περίπτωση περιλαμβάνει, κατά τη γνώμη μου, και την εκτίμηση της έκτασης της ποινικής ευθύνης ενός προσώπου και, ιδίως, της ύπαρξης επιβαρυντικών περιστάσεων ικανών να επισύρουν αυστηρότερες ποινές, καθώς και της σοβαρότητας των ποινών αυτών.

74. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να διαπιστώσει αν οι περιστάσεις που παραθέτει, κατά τις οποίες η έννοια των «σημαντικών ποσοτήτων ναρκωτικών» δεν ορίζεται στον νόμο για την καταπολέμηση της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών αλλά ερμηνεύεται από τα δικαστήρια κατά περίπτωση, επιτρέπουν σε ιδιώτη να γνωρίζει ποιες πράξεις και παραλείψεις συνεπάγονται την ποινική του ευθύνη και την έκταση της ευθύνης αυτής.

75. Η ιεραρχία, οι σχέσεις και η αλληλεπίδραση μεταξύ διαφόρων βαθμών δικαιοδοσίας καθορίζονται από την έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους. Στο πλαίσιο αυτό, μπορώ να παραθέσω, με κάποιο δισταγμό, τις ακόλουθες γενικές παρατηρήσεις για την καθοδήγηση του αιτούντος δικαστηρίου κατά την εν λόγω εκτίμηση.

76. Από τα στοιχεία που προσκόμισε το αιτούν δικαστήριο ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, για την περίοδο από το 1997 (ήτοι πριν από την έκδοση της απόφασης-πλαισίου και του νόμου για την καταπολέμηση της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών) έως το 2012, τα εθνικά δικαστήρια εφάρμοσαν ένα ποσοτικό κριτήριο για τον καθορισμό της έννοιας των «σημαντικών ποσοτήτων ναρκωτικών», σε σχέση με τον αριθμό των προσώπων για τα οποία η επίμαχη ποσότητα ναρκωτικών επαρκούσε για την πρόκληση του αποτελέσματος της επήρειας του ναρκωτικού για μία μόνο φορά. Εντούτοις, όπως επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο, ο χρησιμοποιούμενος αριθμός αναφοράς ποικίλλει⁴⁵. Τα εθνικά δικαστήρια συμπληρώνουν τους κανόνες αυτούς με επιπρόσθετα κριτήρια⁴⁶.

77. Η Πολωνική Κυβέρνηση επισήμανε τον ρόλο των ανώτερων δικαστηρίων στη διασφάλιση της ομοιομορφίας εφαρμογής της ποινικής νομοθεσίας. Επέστησε την προσοχή του Δικαστηρίου στην πάγια νομολογία του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) (από το 2006 έως το 2018), το οποίο καθόριζε τις «σημαντικές ποσότητες ναρκωτικών» με αναφορά σε ένα μοναδικό ποσοτικό κριτήριο: μια ποσότητα που καλύπτει –για μία μόνο φορά– τις ανάγκες τουλάχιστον μερικών δεκάδων εξαρτημένων. Επιπλέον, αναφέρθηκε σε ορισμένα πρόσθετα ή επικουρικά κριτήρια, όπως ο όγκος του προϊόντος, το είδος του («μαλακά» ή «σκληρά» ναρκωτικά) και αν προοριζόταν για διακίνηση ή προσωπική χρήση. Με την απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2009, το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) είχε επίσης επισημάνει ότι «οποιαδήποτε προσπάθεια του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) να δημιουργήσει έναν οιονεί νομικό ορισμό [της έννοιας αυτής] θα ισοδυναμούσε με μη επιτρεπόμενη άσκηση του προνομίου του νομοθέτη» και ότι «κανένα πρότυπο [ορισμού] από το Sąd

44 Απόφαση του ΕΔΔΑ της 20ής Μαΐου 1999, Rekvényi κατά Ουγγαρίας (CE:ECHR:1999:0520JUD002539094, § 34).

45 Οι αριθμοί που παρατίθενται από το αιτούν δικαστήριο κυμαίνονται από «τουλάχιστον μερικές δεκάδες ανθρώπους» σε «μερικές εκατοντάδες», «μερικές δεκάδες χιλιάδες» ή «2 000 δόσεις».

46 Παραδείγματος χάριν, αν μια ποσότητα ναρκωτικών θα μπορούσε να ικανοποιήσει τις ανάγκες τουλάχιστον μερικών δεκάδων εξαρτημένων προσώπων ή κατά πόσον είναι εφικτό να καταναλωθεί η ανακαλυφθείσα ποσότητα ναρκωτικών και κατά πόσον, λαμβανομένου υπόψη του είδους του ναρκωτικού, θα μπορούσε να προκαλέσει το αποτέλεσμα της επήρειας του ναρκωτικού.

Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) δεν μπορεί να καταλαμβάνει όλες τις ενδεχόμενες μελλοντικές καταστάσεις, λαμβανομένου υπόψη του τρέχοντος ρυθμού της τεχνολογικής προόδου (και της παραγωγής νέων συνθετικών ναρκωτικών, ακόμη πιο επικίνδυνων για την ανθρώπινη ζωή και υγεία, ικανών να επιφέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα χρησιμοποιώντας ολοένα και μικρότερες ποσότητες)».

78. Η προοδευτική ανάπτυξη του ποινικού δικαίου μέσα από το νομολογιακό δίκαιο αποτελεί παγιωμένη τακτική και απαραίτητο στοιχείο της ευρωπαϊκής νομικής παράδοσης⁴⁷. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν πρέπει να εκτιμηθούν περιστάσεις που αφορούν ουσίες όπως τα ναρκωτικά. Δεδομένης της φύσης, της ποικιλίας, των αποτελεσμάτων και των εγγενών ιδιοτήτων των διαφόρων ειδών ναρκωτικών, δεν μπορεί να οριστεί, κατά «ενιαίο τρόπο», η έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων» αυτών των ουσιών. Κατά το Δικαστήριο του Στρασβούργου, «λόγω της ανάγκης να αποφευχθεί η υπερβολική αυστηρότητα και της ανάγκης προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες καταστάσεις, πλείονες νόμοι χρησιμοποιούν, εκ των πραγμάτων, κατά το μάλλον ή ήττον ασαφή διατύπωση. Η ερμηνεία και η εφαρμογή αυτών των νομοθετημάτων εξαρτώνται από την πρακτική»⁴⁸.

79. Τούτου λεχθέντος, δεν πληρούται, κατά τη γνώμη μου, το κριτήριο της προβλεψιμότητας σε περίπτωση που η νομολογία των κατώτερων δικαστηρίων δεν παρέχει τη δυνατότητα στον ενδιαφερόμενο να γνωρίζει αν, για τη στοιχειοθέτηση του διακεκριμένου εγκλήματος, αρκεί η κατοχή ποσότητας ναρκωτικών ικανής να έχει ως αποτέλεσμα τη χρήση του για μία μόνο φορά από μερικές δεκάδες εξαρτημένα πρόσωπα, ή αν αυτό το έγκλημα στοιχειοθετείται μόνο διά της κατοχής ποσοτήτων επαρκών για την ικανοποίηση αρκετών εκατοντάδων (ή ακόμη και χιλιάδων) προσώπων. Τούτο θα έβαινε πέραν του επιπέδου της ευελιξίας που είναι αναγκαία για να αποφευχθεί η υπερβολική αυστηρότητα και να υπάρχει προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες καταστάσεις. Αν τα πραγματικά περιστατικά είναι αυτά ακριβώς που εκθέτει το αιτούν δικαστήριο στην απόφασή του περί παραπομπής, δεν θεωρώ ότι το εναρμονισμένο κριτήριο που φέρεται να έχει αναγνωρισθεί από το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) διασφαλίζει μια ευλόγως προβλέψιμη εφαρμογή του ποινικού δικαίου. Εξάλλου, το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) έχει τονίσει την απροθυμία του να διατυπώσει έναν πληρέστερο ορισμό της έννοιας των «σημαντικών ποσοτήτων ναρκωτικών», θεωρώντας ότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε αντιποίηση του ρόλου του νομοθέτη⁴⁹. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ελεύθερη, κατά περίπτωση, ερμηνεία από τα εθνικά δικαστήρια της επιβαρυντικής περίπτωσης που αφορά την έννοια της «σημαντικής ποσότητας» ναρκωτικών δεν συνάδει με την αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών.

80. Για τον λόγο αυτό, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι δεν αντιβαίνει στην ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαισίου 2004/757, υπό το πρίσμα των αρχών της ισότητας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών, κατάσταση στην οποία ο όρος που μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη την έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών» δεν καθορίζεται από τον νομοθέτη αλλά διασαφηνίζεται με νομολογιακή ερμηνεία. Ωστόσο, η ερμηνεία αυτή πρέπει να παρέχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να εκτιμήσει την ύπαρξη και την έκταση της ποινικής ευθύνης του σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι κατέχει ορισμένη ποσότητα ναρκωτικών. Η ερμηνεία της έννοιας αυτής από τα εθνικά δικαστήρια κατά περίπτωση, βάσει κριτηρίου το οποίο δεν διασφαλίζει εύλογο βαθμό προβλεψιμότητας και βεβαιότητας, δεν συνάδει με την αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών που κατοχυρώνεται με το άρθρο 49 του Χάρτη. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να διαπιστώσει αν αυτή είναι πράγματι η κατάσταση που επικρατεί στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης του.

47 Απόφαση του ΕΔΔΑ της 21ης Οκτωβρίου 2013, Del Río Prada κατά Ισπανίας (CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, § 93).

48 Απόφαση του ΕΔΔΑ της 17ης Φεβρουαρίου 2004, Maestri κατά Ιταλίας (CE:ECHR:2004:0217JUD003974898, § 26).

49 Βλ. σημείο 77 των παρούσων προτάσεων.

Πρόταση

81. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα του Sąd Rejonowy Sąd Rejonowy w Słupsku – XIV Wydział Karny (περιφερειακού δικαστηρίου Słupsk (XIV ποινικό τμήμα), Πολωνία), ως εξής:

- το άρθρο 2, παράγραφοι 1, στοιχείο γ', και 2, και το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιου 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2004, για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να επεκτείνουν την ποινική ευθύνη η οποία αναγνωρίζεται για το διακεκριμένο έγκλημα που αφορά την κατοχή μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών με σκοπό τη διακίνηση, όπως ορίζεται από τις διατάξεις αυτές, και στην κατοχή ναρκωτικών που δεν εμπίπτει στα απαριθμούμενα στην εν λόγω απόφαση-πλαίσιο εγκλήματα.
- δεν αντιβαίνει στην ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης-πλαίσιου 2004/757, υπό το πρίσμα των αρχών της ισότητας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών, κατάσταση στην οποία ο όρος που μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη την έννοια των «μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών» δεν καθορίζεται από τον νομοθέτη αλλά διασαφηνίζεται με νομολογική ερμηνεία. Ωστόσο, η ερμηνεία αυτή πρέπει να παρέχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να εκτιμήσει την ύπαρξη και την έκταση της ποινικής ευθύνης του σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι κατέχει ορισμένη ποσότητα ναρκωτικών. Η ερμηνεία της έννοιας αυτής από τα εθνικά δικαστήρια κατά περίπτωση, βάσει κριτηρίου το οποίο δεν διασφαλίζει εύλογο βαθμό προβλεψιμότητας και βεβαιότητας, δεν συνάδει με την αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών που κατοχυρώνεται με το άρθρο 49 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να διαπιστώσει αν αυτή είναι πράγματι η κατάσταση που επικρατεί στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης του.